25 rokov

kresťanskej demokracie

25 ROKOV
KRESŤANSKEJ DEMOKRACIE
NA SLOVENSKU 1990 - 2015

Milí priatelia,

Nitra má v dejinách Slovákov výnimočné postavenie. Tu sa začína rozvíjať cyrilo-metodské dedičstvo, tu je sídlo najstaršej diecézy v strednej Európe, v Nitre sa začal novodobý rozvoj kresťanskej demokracie na Slovensku. Tu vzniklo hnutie, ktorému sme verili a veríme, ktorého sme súčasťou a ktoré prinieslo veľa dôležitého ovocia pre Slovensko.

Áno, v Nitre – tu sme pri prameni. Každá rieka žije z prameňa. Prameň je symbolom života a otvorenosti, k prameňu sa chodia načerpať nové sily. Je preto prirodzené, že práve v Nitre sme oslávili 25. výročie vzniku KDH.

KDH je najskúsenejšia ponovembrová strana. Ba čo viac – KDH je jediná parlamentná strana, ktorá je založená zdola. Nie je to nejaký projekt, nezakladali nás mecenáši sledujúci svoje záujmy, nestoja za nami finančné skupiny, ani nestojíme na popularite vodcu.

Nás spojilo presvedčenie a spoločné hodnoty!

A práve preto je KDH na Slovensku jediná kontinuálne pôsobiaca strana, a to na všetkých úrovniach politiky. Ono presvedčenie a trvalé hodnoty vyprofilovali KDH na autentickú stranu, ktorá je dôležitá pre charakter našej spoločnosti a štátu, pre tvár Slovenska.

Bolo to naše presvedčenie a vyznávané kresťanské hodnoty, vďaka ktorým zviedlo KDH úspešný boj s mečiarizmom o charakter štátu, a tak zvrátilo nielen nepriaznivý vývoj na Slovensku, ale aj zlepšilo vnímanie Slovenska v Európe i vo svete. Najmä vďaka ľuďom z nášho hnutia sa hviezdička a stolička v Európskej únii stala pre Slovensko skutočnosťou. Počas účasti KDH vo vláde Slovensko zažilo najväčší hospodársky rast a následne najnižšiu nezamestnanosť.

Vďaka hodnotám, ktorým KDH vždy bolo verné, sa z nás stal **líder prorodinnej politiky** na Slovensku. Presadili sme zmenu ústavy – **ukotvenie definície, podpory a ochrany manželstva.** Nadviažeme na to zákonmi na podporu rodinného podnikania, viacgeneračnej solidarity pod názvom **Tri groše**, ochrany subdodávateľov, podpory živnostníkov. V Európskej ľudovej strane sme presadili do programu **Nedeľu pre každého** a **rezolúciu o podpore rodiny** v rámci EÚ a členských štátov.

Po 25 rokoch pred KDH opäť stojí vážna úloha. Rozsiahla nezamestnanosť, korupcia a klientelizmus, zadlžovanie národa, úpadok školstva a zdravotníctva… – to sú všetko dôsledky populistickej a nekompetentnej politiky.

A tak KDH prichádza so stratégiou na zastavenie ľavicového smerovania Slovenska, populizmu sprava i zľava, oligarchizácie slovenskej politiky. Nechceme o dostatok chleba len prosiť, ale ho zodpovednou prácou pre ľudí dorábať.

No bez KDH takáto zmena nie je možná!

Máme skúsenosti, odborníkov, program, silné medzinárodné vzťahy. To všetko chceme dať do služby Slovenska.

A preto opäť pozývame k spolupráci všetkých, ktorí zmýšľajú a konajú podobne a ktorým na zodpovednej politike záleží.

Pozývame k spolupráci odborníkov a osobnosti verejného života, ponúkame dialóg a spoluprácu profesijným združeniam a stavovským komorám. Sme otvorení pre spoluprácu s politikmi a politickými subjektmi na báze hodnôt a programu.

Oficiálne oslavy 25-ročného jubilea sú za nami. Oslávili sme ho pri duchovnom i národnom prameni. Vnímam hnutie ako rieku. Jej poslaním je nielen žiť z prameňa. Rieka má pomáhať žiť svojmu okoliu! Má slúžiť ľuďom. Prinášať život, hospodárstvo, dopravu, ekológiu, kultúru. Ak priberá prítoky sprava i zľava, stáva sa mocnejšou.

Prajem nám všetkým, aby sme ako autentické hnutie boli aj naďalej životodarnou riekou pre ľudí. A aby udržiavajúc svoje koryto, orientáciu, sme boli riekou rastúcou.

Prajem KDH, aby bolo pokojnou a akcieschopnou silou. Silou v službe Slovensku.

1989

30. novembra 1989
vydalo sedem osobností výzvu na

založenie
kresťanskodemokratických klubov

v obciach a mestách na celom Slovensku.

Výzva na zakladanie kresťansko-demokratických klubov z 30. novembra 1989.

ZAKLADAJME KRESŤANSKO - DEMOKRATICKÉ KLUBY !

V politickom vývoji Československa zaznamenávame zlom. V celej republike sa ozývajú heslá za slobodné voľby. Masovo zhromaždenie zrušili články ústavy o vedúcej úlohe komunistickej strany. Študenti a umelci zahájili spontánne ľudové hnutie, ktoré už spája milióny. Iniciovali chceme slobodu prejavu, tlače, zhromažďovania, združovania a náboženskú slobodu.

Štyri desaťročia útlaku a komunistickej vlády zanechali svoje dôsledky. Niet spolkov a iných organizácií mimo politických strán, ktoré by poskytovali záruky občianskych slobôd. Zodpovedné hospodárstvo je nevykonané. Krajina je znečistená.

Napriek ideologickému nátlaku komunistickej strany sa spoločnosť na Slovensku vo svojej väčšine stále opiera o morálne hodnoty kresťanstva. Dotiaľ sme nemali možnosť kolektívne vyjadriť svoje predstavy o usporiadaní štátu a spoločnosti. Dá sa, že nastala pravá chvíľa. V záujme spontánneho ľudového hnutia je vznik nezávislých organizácií, ktoré ponesú odkaz dneška aj potom, keď toto hnutie opadne. Voľby budú slobodné len vtedy, keď bude medzi kým voliť.

Nadúvame sa, že kresťanie svojí osobitú povinnosť prispieť k zabezpečeniu výsledkov dnešného hnutia. Urobíme tak keď sa navzájom spojíme. Zakladajme kresťansko - demokratické kluby /KDK/ v mestách na dedinách aj na pracoviskách. Kluby by mali vychádzať z týchto ideových zásad :

- východiskom pre osobný aj spoločenský život je kresťanský svetonázor, ekumenicky chápaný ako zjednocovacia základňa členov kresťanských cirkví aj iných občanov, ktorí uznávajú kresťanské etické hodnoty,
- zaručenie plnej náboženskej slobody, zrušenie dozoru štátu nad cirkvami, dobrčinavania ľudských práv,
- rovnoprávnosť osobného, súkromného a spoločenského vlastníctva, podpora súkromného podnikania, ale odčerpávanie nepriznaných ziskov prostredníctvom dani,
- podpora sociálne slabých občanov zo štátnych prostriedkov aj dobrovoľnou prácou iných občanov, podpora pevných rodinných vzťahov.

Kluby by sa mali zhromaždiť so situáciou vo svojom okolí, hodnotiť ju a hľadiska týchto ideových zásad a snažiť sa o nápravu nedostatkov.

- 1 -

Založenie klubov oznámte osobne, písomne alebo telefonicky na niektorú z kontaktných adries, alebo už založeným klubom. Na kontaktných adresách obdržíte informácie o iných kluboch a ďalšie organizačné informácie. Čo najskôr po vytvorení klubov na celom území Slovenska usporiadame stretnutie ich zástupcov. Rozhodnú, či sa kluby premenia na politickú stranu, s akým názvom, s akou organizačnou štruktúrou a s akým programom. Chceme, aby sa hnutie kresťansko- demokratických klubov rozvíjalo zdola, na základe skutočného záujmu jeho účastníkov, nie zhora manipuláciou jednotlivcov.

V súčasnej situácii nie je potrebné žiadne úradné povolenie na založenie klubu.

Nech nám v našej snahe Pán Boh pomôže !

Bratislava 30.11.1989

Vyzývatelia v.r. Ján Černogurský, právnik; Anton Selecký, farár; Hana Ponická, spisovateľka; Miroslav Tatarka, drevárenský inžinier; Konštantín Viktorín, prac. SAV; Ivan Černogurský, strojný inžinier; Ivan Hoffman, pesničkár.

Kontaktné adresy:
Milan Hlaš, ul. kpt. Nálu 3, 84101 Bratislava, tel. 394 354;
Andrej Lupták, Gašparíkova 3, 82104 Bratislava, tel. 324674
Úradná Ivanskej cirkvi na Slov. Dúbravke 4, 81108 Bratislava, tel. 37100

Ďalšie kontaktné adresy z miest Slovenska nájdete na vyššie uvedené. Ľudé obraťte zverejnené.

Za správnosť vyhlásenia a podpisy
Ing. Ivan Černogurský

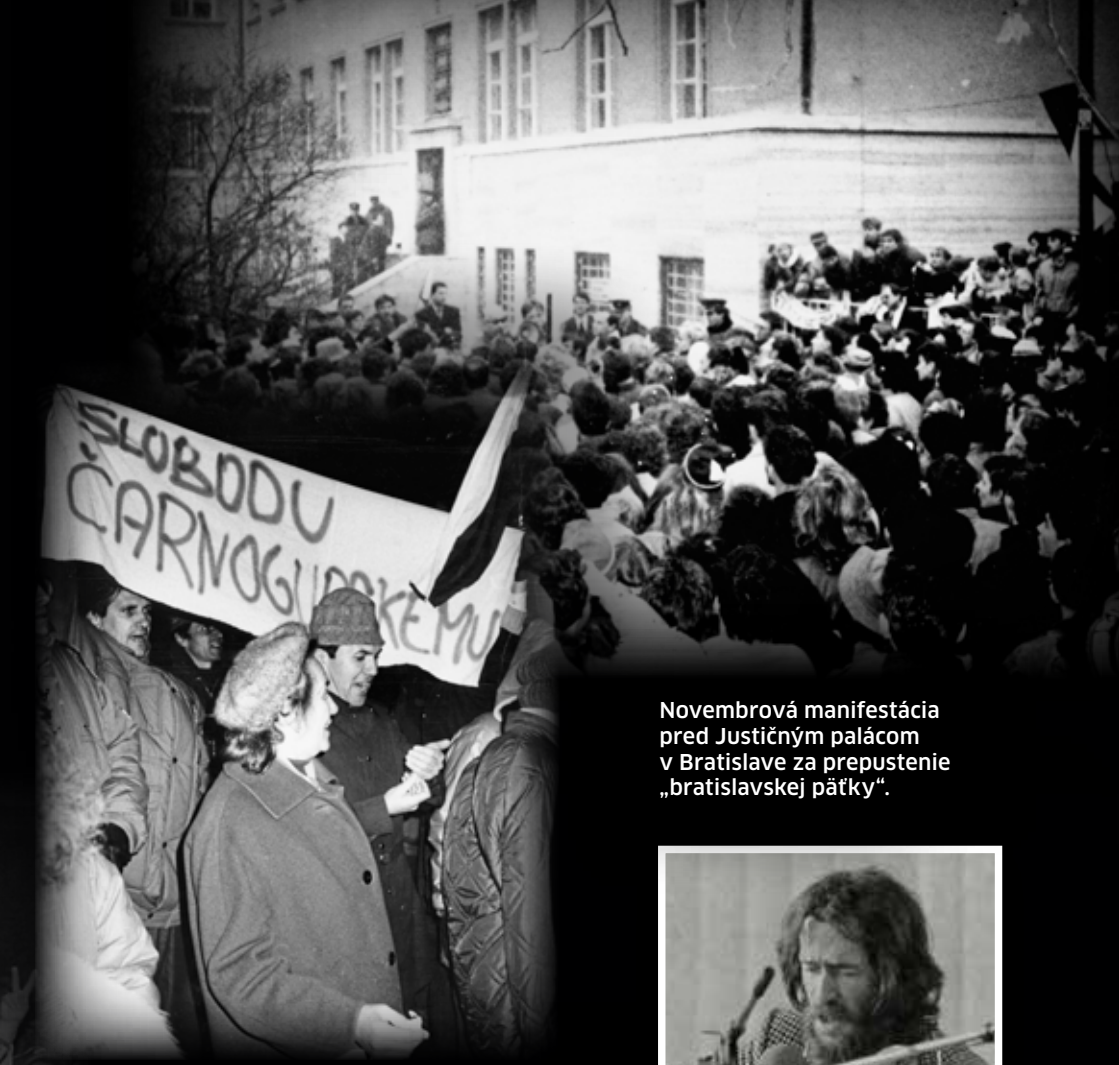

Novembrová manifestácia pred Justičným palácom v Bratislave za prepustenie „bratislavskej päťky“.

Pesničkár Ivan Hoffman a spisovateľka Hana Ponická patrili medzi vyzývateľov za vznik klubov.

25

1990 – 1991

17. februára 1990 rozhodli delegáti z klubov

o vzniku politickej strany Kresťanskodemokratické hnutie.

V lete 1990 sa uskutočnili

prvé slobodné parlamentné voľby

po páde komunistického režimu. Na jeseň sa konali prvé slobodné komunálne voľby a druhý snem hnutia v Košiciach.

Ustanovujúci snem z dňa 17. 2. 1990 v Nitre. Za predsedu bol zvolený Ján Čarnogurský.

Predvolebný míting v roku 1999
na Tehelnom poli v Bratislave.

Z II. snemu v Košiciach v roku 1990.

Na jesennom sneme v Košiciach
v roku 1990 bol za podpredsedu
zvolený Anton Andráš.

V roku 1991 na sneme v Žiline
bol za podpredsedu zvolený Ján Petrík.

25

1992 – 1993

Po parlamentných voľbách v roku 1992 sa hnutie ocitlo

po prvý krát v opozícii

a bolo rozhodnuté o vzniku

samostatnej Slovenskej republiky od 1. 1. 1993.

Po voľbách v roku 1992 začal v hnutí proces vnútorného prebudovania na politickú stranu.

Na mimoriadnom sneme v Trnave v marci 1992 vstúpil do KDH predseda SNR František Mikloško.

Snem KDH v Ružomberku v roku 1993.

PREDSEDA A PODPREDSEDOVIA KDH OD ROKU 1993:

Emil Komárik, Mikuláš Dzurinda, František Mikloško, Ivan Šimko a Ján Čarnogurský.

Na jesennom sneme roku 1992 v Poprade sa hnutie rozhodlo vystavať stranu.

25

1994 – 1995

V roku 1994 po strate vládnej väčšiny vznikla **polročná vláda širokej koalície,** ktorej súčasťou bolo aj KDH. V jesenných voľbách opäť zvíťazilo HZDS a KDH opäť prešlo do opozície. Od tej chvíle sa hnutie stalo **hlavnou opozičnou silou.**

Košický snem
po voľbách v roku 1994.

Začiatok volebnej kampane roku 1994
v Športovej hale v Žiline na Bôriku.

Snem KDH v roku 1995 v Nitre.

ČLENOVIA MORAVČÍKOVEJ VLÁDY V ROKU 1994:

Mikuláš Dzurinda

Ivan Šimko

Ladislav Pittner

Július Brocka

Ľubo Roman

Oslavy 5. výročia vzniku hnutia v Športovej hale v Prešove.

25

1996 – 1997

Obdobie zápasu o charakter mladého štátu, jeho smerovanie a ďalšie perspektívy.

KDH odmietlo cestu do slepej uličky pre Slovensko

a trpezlivo organizovalo všetky demokratické sily v spoločnosti.

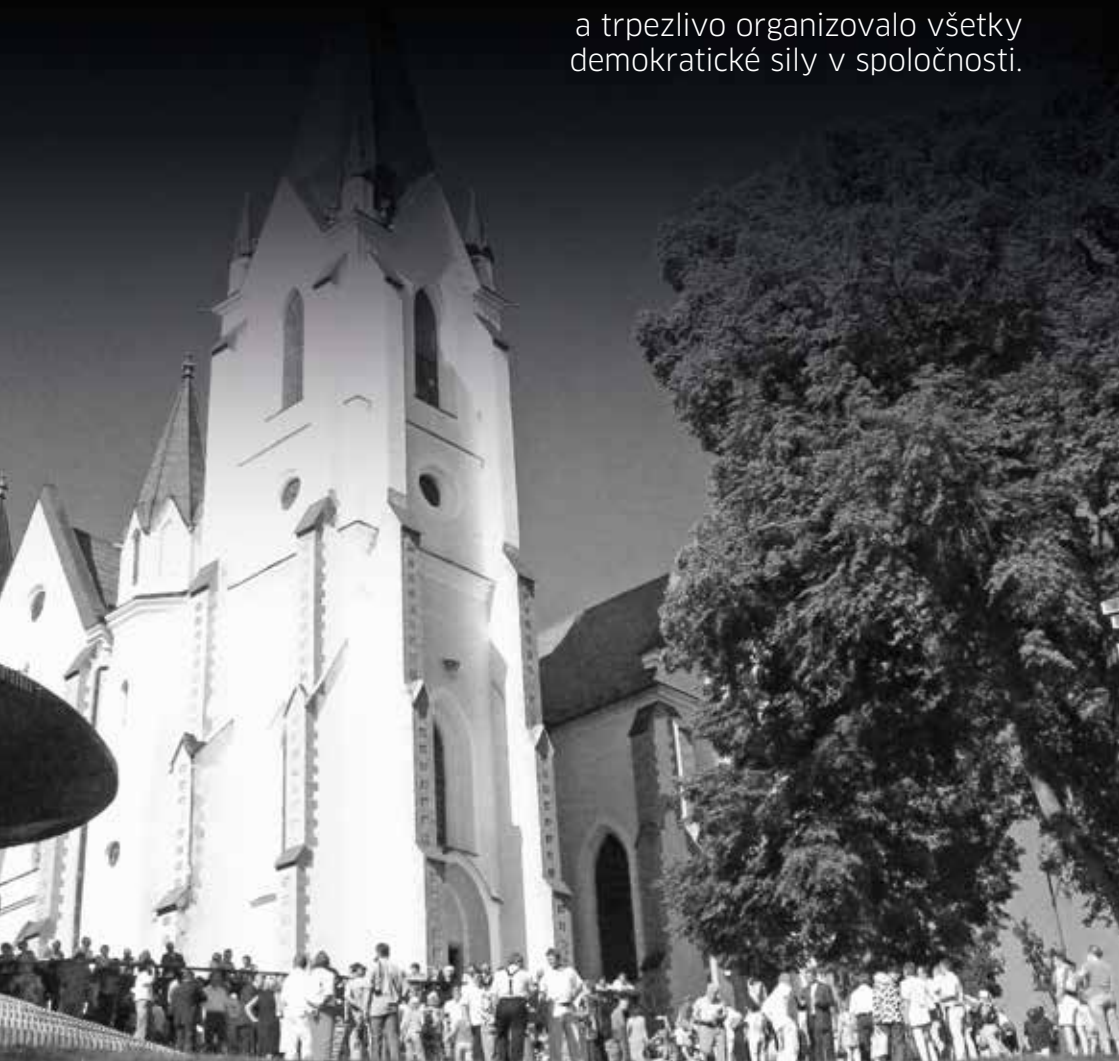

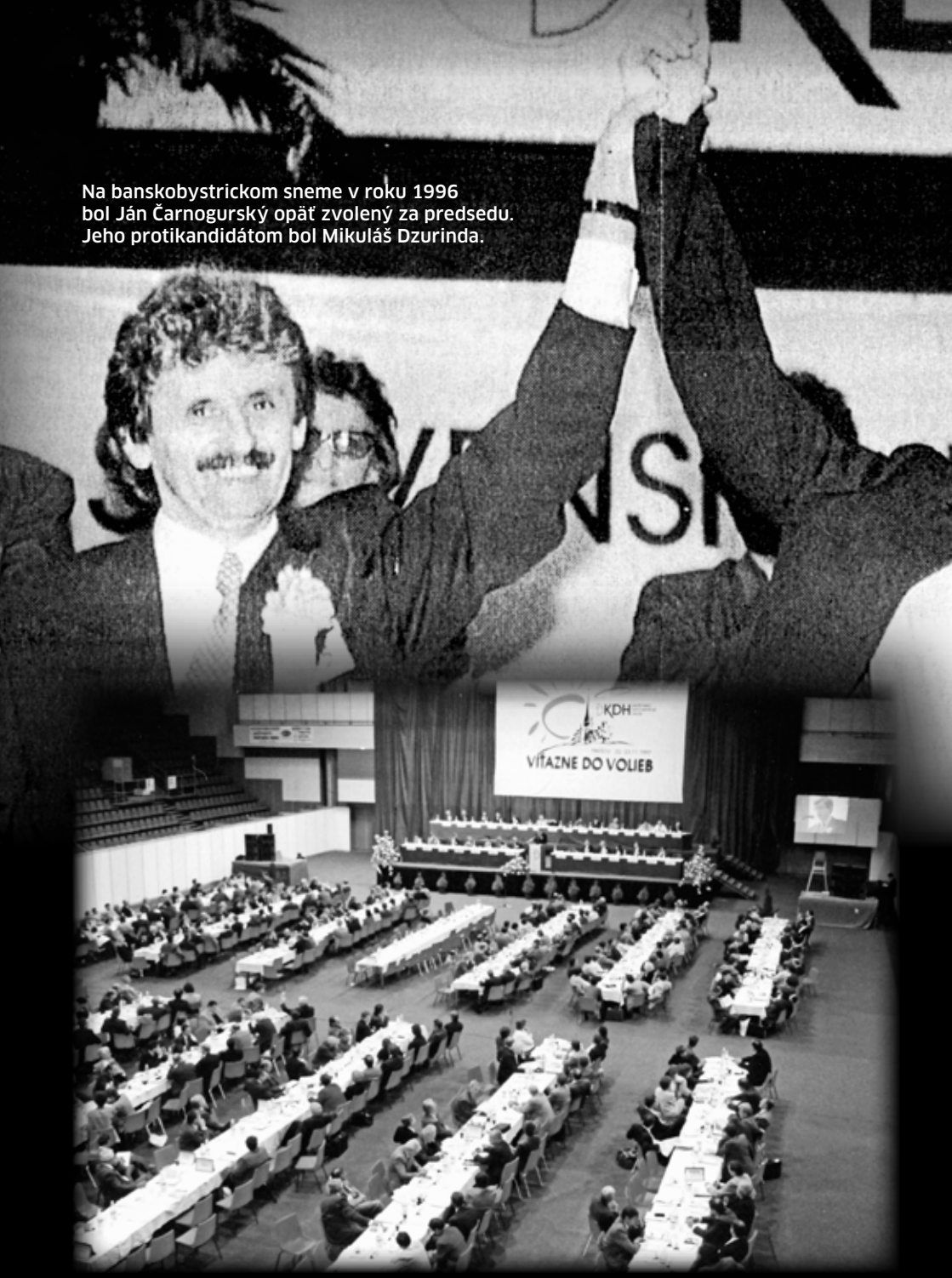

Na banskobystrickom sneme v roku 1996 bol Ján Čarnogurský opäť zvolený za predsedu. Jeho protikandidátom bol Mikuláš Dzurinda.

Snem KDH v Prešove v roku 1997.

Peter Kresánek – primátor Bratislavy
a Štefan Bošnák – primátor Trnavy.

Podpredsedovia KDH:
Mikuláš Dzurinda, Ivan Šimko,
Vladimír Palko a Milan Hort.

Púť kresťanských demokratov
na Mariánskej hore v Levoči.

25

1998 – 1999

Pád Mečiarovej vlády

po voľbách v roku 1998 a vznik širokej koalície umožnil návrat Slovenska na cestu k demokracii a do európskych a euroatlantických štruktúr. Keďže v týchto voľbách kandidáti KDH kandidovali za

formálnu stranu SDK,

vnútorne to bolo

obdobie zápasu o zachovanie identity KDH.

Priaznivci KDH pri inštalácii nového dvojkríža na Ďumbieri.

Volebná kampaň v roku 1998.

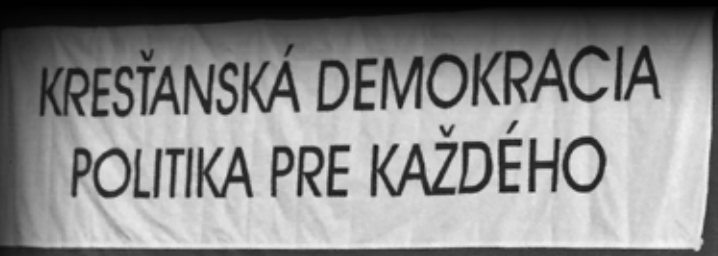

Na sneme v apríli 1999 v Liptovskom Mikuláši sa rozhodovalo o takzvanom dvojitom členstve.

Do volieb 1998 sme išli pod značkou formálnej strany SDK.

Zo 16-tich zvolených nominantov KDH na kandidátke SDK vytvorili poslanecký klub KDH v NR SR títo 9-ti: Mária Sabolová, Alojz Rakús, Július Brocka, Peter Muránsky, Anna Záborská, Rudolf Bauer, František Mikloško, Vladimír Palko a Pavol Hrušovský.

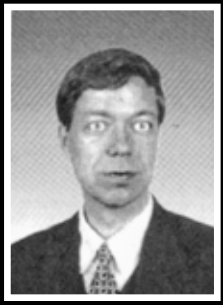

25

2000 – 2001

Po vnútornom zápase a odchode časti členov do SDK,

hnutie ustálo zápas o svoju identitu

a na trenčianskom sneme v roku 2000
bol zvolený po Jánovi Čarnogurskom

za predsedu hnutia Pavol Hrušovský.

Vznikla krajská samospráva.

Snem KDH v Trenčíne
v októbri 2000.

Za predsedu KDH
bol po Jánovi
Čarnogurskom
zvolený
Pavol Hrušovský.

Vedenie KDH v čase osláv 10. výročia vzniku hnutia: František Mikloško, Pavol Hrušovský, Anna Záborská, Ján Čarnogurský, Vladimír Palko a Pavol Minárik.

Dvaja kandidáti na post predsedu KDH: Pavol Hrušovský a Ján Figeľ.

25

2002 – 2003

Po parlamentných voľbách v roku 2002 mohla ďalej pokračovať stredopravá koalícia, ktorej súčasťou bolo KDH. Bolo to

obdobie najrýchlejšieho hospodárskeho rastu Slovenska.

Predseda hnutia bol súčasne predsedom parlamentu.

Predseda a podpredsedovia KDH v roku 2000:

Daniel Lipšic, Pavol Minárik, Pavol Hrušovský, Vladimír Palko a Július Brocka.

Prezentácia knihy „10 rokov kresťanskej demokracie na Slovensku“, ktorej autorom je Peter Bobula.

Snem Kdh v Spišskej Novej Vsi
v roku 2003.

Mužstvo KDH odohralo množstvo
zápasov na vidieku.

Poslankyňa NR SR Mária Sabolová
a primátorka Gelnice Anna Nemčíková.

Predseda NR SR
Pavol Hrušovský
pri prejave na pôde NATO
v Bruseli v roku 2003.

25

2004 – 2005

Čas spoluzodpovednosti hnutia za Slovensko.

V roku 2004 sa stal Ján Figeľ prvým eurokomisárom. Heslo ružomberského snemu z roku 2005 vystihuje toto obdobie:

Chceme dávať Slovensku stabilitu a charakter.

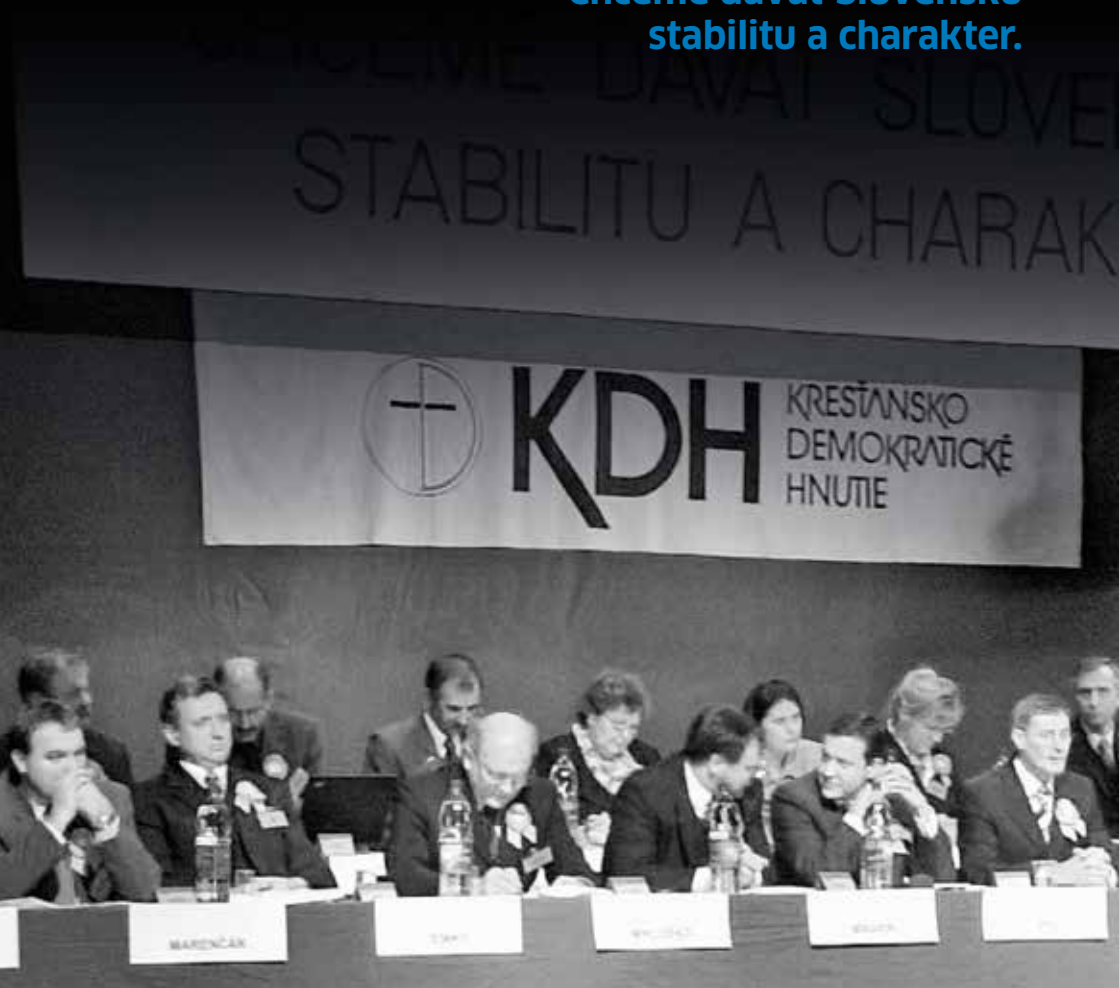

Programová konferencia v Michalovciach v roku 2004.

Minister vnútra Vladimír Palko, poslanec Július Brocka a minister školstva Martin Fronc.

Anton Neuwirth (1921 – 2004), jediný čestný predseda KDH.

Košický župan Rudolf Bauer v rokoch 2001 –2005.

Snem KDH v Ružomberku v roku 2005.

25

2006 – 2007

Po parlamentných voľbách v roku 2006
sa po ôsmich rokoch hnutie stalo

opäť opozičnou stranou.

Vnútorne to bol

personálny i programový zápas.

Na prešovskom sneme v roku 2007 obhájil Pavol Hrušovský
po súťaži s Vladimírom Palkom post predsedu hnutia.

Na prešovskom sneme v roku 2007 sa uchádzali o funkciu predsedu KDH Pavol Hrušovksý a Vladimír Palko. Zvíťazil Pavol Hrušovský.

MINISTRI KDH V ROKOCH 2002 – 2006:

Martin Fronc

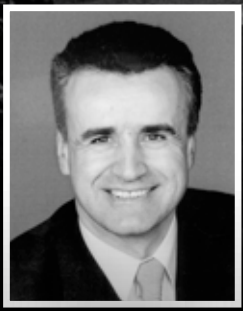

Vladimír Palko

Daniel Lipšic

Na Mimoriadnom sneme v Trnave v roku 2006 bol Pavol Hrušovský potvrdený ako predseda KDH.

25

2008 – 2009

Obdobie konštruktívnej opozície.
Na nitrianskom sneme v roku 2009 bol zvolený
za predsedu hnutia Ján Figeľ
s programom
“Kontinuita a zmena”.

Predsedovia KDH.

Na nitrianskom sneme v roku 2009 nahradil Pavla Hrušovského vo funkcii predsedu Ján Figeľ.

Vedenie hnutia zvolené na nitrianskom sneme v roku 2009.

Tradičný výstup na Ďumbier.

V roku 2009 sa konali voľby poslancov do Európskeho parlamentu.
Kandidáti KDH: Ján Hudacký, Anna Záborská, Martin Fronc, Pavol Hrušovský, Ján Figeľ a Miroslav Mikolášik.

25

2010 – 2011

Po parlamentných voľbách v roku 2010 vstúpilo hnutie do

stredopravej vládnej koalície premiérky Ivety Radičovej,

ktorá mala tesnú parlamentnú väčšinu a tvorilo ju priveľa politických subjektov.

Dvadsiate výročie vzniku

oslávilo hnutie na sneme v Žiline a koncom roka sa konal

snem po prvýkrát v Bratislave.

20. výročie vzniku hnutia sme oslávili na sneme v Žiline.

Volebná kampaň v roku 2010 sa niesla pod heslom „SME CESTA“.

◀◀ Snem KDH v roku 2010 v Bratislave.

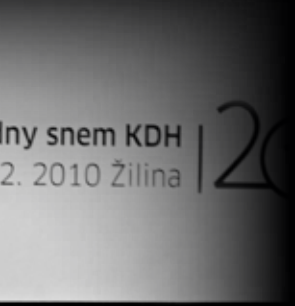

Zo stretnutia samosprávneho klubu KDH v Kysuckom Novom Meste v roku 2011.

Po vzniku Radičovej vlády roku 2010 sa stali členmi vlády za KDH Ján Figeľ, Daniel Lipšic a Ivan Uhliarik a podpredsedom parlamentu Pavol Hrušovský.

Stretnutie päťkrát zvolených starostov za KDH v Spišskom Podhradí.

25

2012 – 2013

Po rozpade Radičovej vlády

ziskala strana Smer-SD v predčasných voľbách v roku 2012 väčšinu a sama vytvorila vládu. Na sneme hnutia v Ružomberku bol

zvolený predseda Ján Figeľ a šiesti podpredsedovia

na obdobie 4 rokov.

Volebná kampaň v roku 2012.

I. ročník Dňa rodiny KDH v Šachtičkách pri Banskej Bystrici.

Ružomberský snem v roku 2012 zvolil predsedu a podpredsedov na ďalšie 4 roky.

Novozvolení podpredsedovia KDH: Miloš Moravčík, Miroslava Szitová a Peter Belinský.

Výstup na Ďumbier.

25

2014...

Základom politiky hnutia je
budovanie alternatívy
pre Slovensko s dôrazom na
pro-rodinnú politiku.

Štart volebnej kampane volieb do Európskeho parlamentu. Líderkou bola Anna Záborská.

V prezidentských voľbách 2014 bol kandidátom hnutia Pavol Hrušovský.

V komunálnych voľbách 2014 bola zvolená za primátorku Prešova Andrea Turčanová.

Deň rodiny KDH v Šachtičkách 2014.

Snem KDH z roku 2014 v Poprade.

Pavol Zajac bol zvolený za podpredsedu.

Stretnutie samosprávnych politikov v Ružomberku.

25

25 ROKOV

KRESŤANSKEJ DEMOKRACIE
NA SLOVENSKU 1990 – 2015

Nitra, 21. 2. 2015.

Áno, v Nitre – tu sme pri prameni,
symbole života a otvorenosti.
K prameňu sa chodí načerpať nových síl.
Preto sme v Nitre oslávili

25. výročie vzniku KDH.

kdm
kdm
kdm
kdm
kdm

15:00
25 ROKOV

25 ROKOV

Záznam z osláv 25. výročia kresťanskej demokracie na Slovensku a album fotografií nájdete na:

25.kdh.sk